

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA &
EFFECTENONDERZOEK EHS
PLANGEBIED AUTOMOTIVECAMPUSNL
TE HELMOND
GEMEENTE HELMOND

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

Quickscan flora en fauna & effectenonderzoek EHS plangebied AutomotiveCampusNL te Helmond in de gemeente Helmond

Opdrachtgever	Gemeente Helmond Postbus 950 5700 AZ Helmond
Project	HEL.GEM.ECO1_EHS1
Rapportnummer	12123775
Status	Eindrapportage
Datum	30 augustus 2013
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. A.A. van Grinsven
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Drs. B.G.W. Aarts
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en Faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.....	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
4.1	Flora- en faunawet.....	6
4.2	Gebiedbescherming	9
5	FLORA- EN FAUNAWET.....	10
5.1	Resultaten veldonderzoek flora en fauna.....	10
5.1.1	Vogels.....	10
5.1.2	Vleermuizen.....	12
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	13
5.1.4	Reptielen, vissen en amfibieën	13
5.1.5	Ongewervelden	15
5.1.6	Vaatplanten	16
5.2	Toetsing ingreep aan de flora- en faunawet.....	16
5.2.1	Broedvogels.....	16
5.2.2	Vleermuizen.....	17
5.2.3	Grondgebonden zoogdieren.....	17
5.2.4	Amfibieën.....	17
5.2.5	Vissen.....	17
5.2.6	Overige soort(goep)en	18
5.2.7	Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c.....	18
6	ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR (EHS)	19
6.1	Ligging van de EHS.....	19
6.2	Beschermingsregime EHS	19
6.3	Effectenonderzoek EHS	21
6.3.1	Natuurkwaliteit en areaal.....	21
6.3.2	Geomorfologische en aardkundige waarden en processen.....	24
6.3.3	Waterhuishouding en waterkwaliteit.....	25
6.3.4	Rust en stilte.....	27
6.3.5	Donkerte en openheid	27
6.3.6	Landschapsstructuur	28
6.3.7	Belevingswaarde	28
6.4	Conclusie EHS.....	28
6.4.1	Effectenonderzoek	28
6.4.2	EHS-compensatiebeginsel	29
6.4.3	Beheerbestemmingsplan.....	29
7	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	31
	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	34

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Helmond opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna en effectenonderzoek EHS ter plaatse van het plangebied AutomotiveCampusNL te Helmond in de gemeente Helmond.

De quickscan flora en fauna en het effectenonderzoek EHS zijn uitgevoerd in het kader van het bestemmingsplan Schooten en ten behoeve van de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied.

Een quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar. Uit de quickscan flora en fauna blijkt of aanvullend soortonderzoek noodzakelijk is, bijvoorbeeld indien overtreding van verbodsbepalingen in de geldende wetgeving worden verwacht, of als er een tekort aan gegevens is over het voorkomen van beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie.

Volgens de Verordening ruimte 2012 van de Provincie Noord-Brabant zijn twee bospercelen binnen het plangebied en het bosperceel direct ten westen van het plangebied aangemerkt als EHS. De twee bospercelen binnen het plangebied zullen niet behouden blijven; hiervoor wordt binnen het project AutomotiveCampusNL een analyse gemaakt voor de beoogde compensatie. Conform de spelregels EHS is onderzocht of de ruimtelijke ingreep een significant negatief effect heeft op de (aangrenzende) EHS-onderdelen en de hieruit voortvloeiende natuuroedstellingen en specifiek te beschermen en te behouden wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied.

Door de gemeente Helmond (contactpersoon de heer F. van Vliet) is aangegeven dat er een onderzoek naar de hydrologie van het Coovels Bos wordt uitgevoerd. Dit bos grens aan het plangebied. De geplande ontwikkelingen kunnen een extern effect hebben op het deel van het Coovels Bos. Het hydrologisch onderzoek zal naar verwachting in het najaar van 2013 worden afgerond. Het doel ervan is om te bepalen of er een relatie is tussen de onderzoekslocatie en het Coovels Bos ten aanzien van de hydrologie. Tevens is door werkgroep Coalescens een uitgebreide studie verricht naar de mycoflora in het Coovels Bos.

Door het plangebied stroomt de Schootenseloop. Dit zijriviertje van de Goorloop is aangemerkt als ecologische verbindingszone (EVZ). De herinrichting van de Schootenseloop valt buiten het EHS effectenonderzoek van de onderhavige rapportage. In nauwe samenwerking met Waterschap Aa en Maas en de Provincie Noord-Brabant wordt de Schootenseloop heringericht, waarbij de oppervlakte van de EVZ zal vergroten en de EVZ in natuurwaarde zal toenemen zoals vereist wordt in het beleid. De Schootenseloop kan en zal worden ontwikkeld tot een meer natuurlijk beekdal, doordat het landschap eromheen natuurlijk ontwikkeld wordt en langs de watergang natuurvriendelijke oevers worden gerealiseerd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest bij ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij ons bekend is er eerder door Econsultancy in maart 2012 een quickscan flora en fauna plaatsgevonden op een perceel (6545) aan de zuidelijk rand binnen het plangebied (rapport 12025320 HEL.GEM.ECO1, d.d. 23 maart 2012).

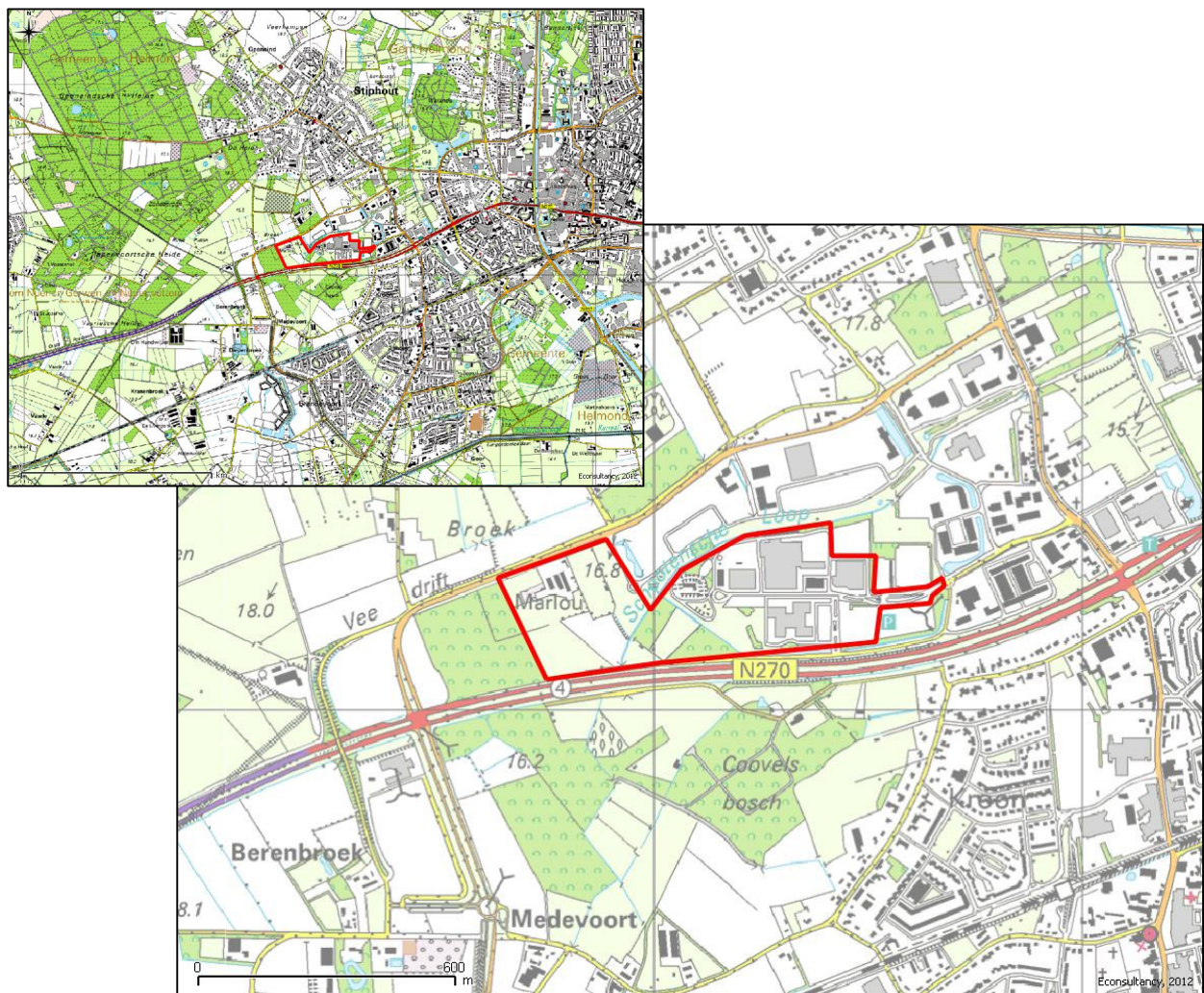
2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

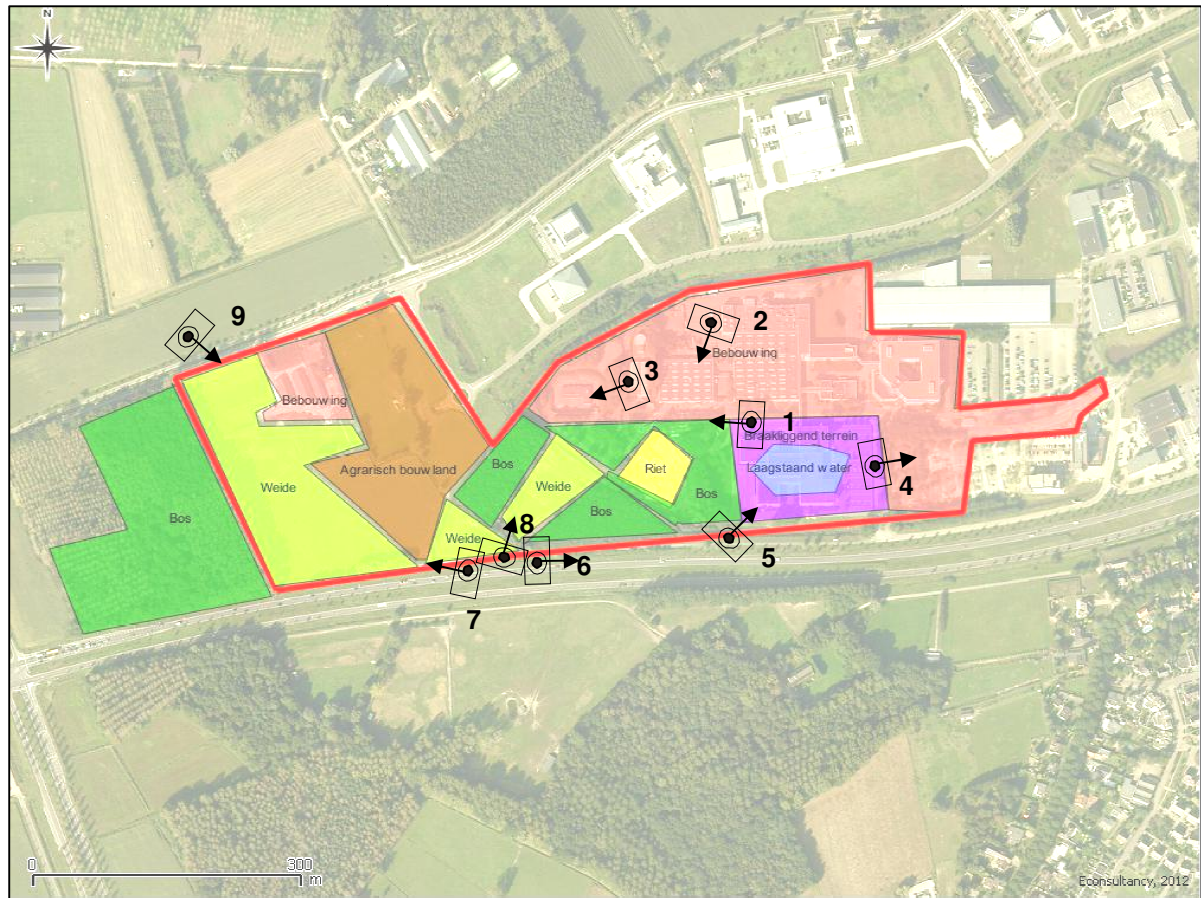
Het plangebied AutomotiveCampusNL (± 21 ha) is gelegen aan de Steenovenweg, circa 2 kilometer ten westen van de kern van Helmond in de gemeente Helmond (zie figuur 1). Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 51 H (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 171.055$, $Y = 387.240$.

Het plangebied, gelegen aan de noordzijde van de N270, betreft een gedeelte van een bestaand bedrijventerrein met diverse groene elementen. Het westelijke deel van het plangebied bestaat uit agrarische gronden (zie figuur 2). Binnen het plangebied bevinden zich twee bospercelen die zijn aangemerkt als EHS met het natuurbeheertype Rivier- en beekbegeleitend bos. Door het plangebied is tevens de Schootensloop gelegen. Deze waterloop valt buiten het bestek van onderhavig rapport. Langs de zuidzijde, binnen begrenzing van het plangebied, is een waterloop gelegen die dient als hemelwaterafvoer. Verder bevindt zich direct ten westen van het plangebied een bosperceel dat eveneens is aangemerkt als EHS, het betreft het noordelijk deel van het Coovels Bos.

In figuur 2 is de meest recente luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. Figuur 3 geeft een impressie van de onderzoekslocatie middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 1. Topografische ligging van het plangebied AutomotiveCampusNL.

Figuur 2. Meest recente luchtfoto van het plangebied.

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

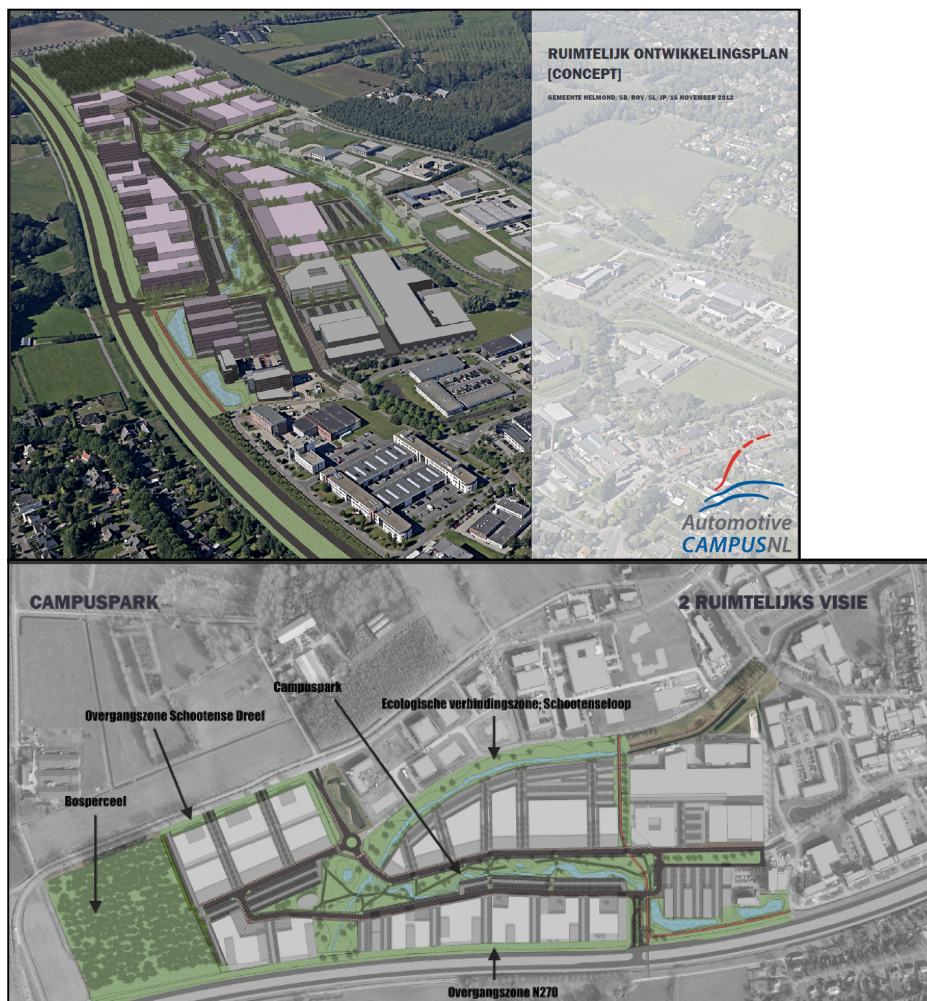

Foto 9

Figuur 3. Impressiefoto's van het plangebied.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied (AutomotiveCampusNL) te herontwikkelen middels nieuwbouw van bedrijven/industrie. Ten behoeve hiervan zullen in ieder geval de twee bospercelen (EHS) binnen het plangebied worden verwijderd en elders in de directe omgeving worden gecompenseerd. Daarnaast zullen de agrarische gronden verdwijnen, zal het aanwezige agrarische bedrijf worden gesloopt, wordt het stroomgebied van de Schootenseloop heringericht, wordt een waterloop verlegd en zullen er diverse groene elementen worden verwijderd. Vervolgens wordt het plangebied opnieuw ingericht waarbij er naast het bouwen van diverse bedrijfspanden ook aandacht zal zijn voor natuurlijke en groene elementen.

Figuur 4. Conceptversie plantekening (bron: Gemeente Helmond; d.d. november 2012).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek heeft bestaan uit drie veldbezoeken en een literatuuronderzoek. De veldbezoeken zijn afgelegd op 19 februari 2013, 3 april 2013 en 7 mei 2013. Tijdens de veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving onderzocht. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn gegevens van de Provincie Noord-Brabant geraadpleegd.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken, zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgeving ten aanzien van de soortbescherming is in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie.

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen.

4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten dienen te worden getoetst op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- en diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets'). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren, maretak
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreepd, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespandief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (bron: Dienst Regelingen, 25 augustus 2009).

De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden (beschermingscategorie 5). Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorwaarde hierbij is dat er in de directe omgeving wel geschikt habitat aanwezig is. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger. Nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 5 zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Algemene Zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.2 Gebiedbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natura 2000

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zullen de termen “Habitatrichtlijngebied” en “Vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van EZ (via Dienst Regelingen) of door de Provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert. Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden’ van de EHS, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

5 FLORA- EN FAUNAWET

5.1 Resultaten veldonderzoek flora en fauna

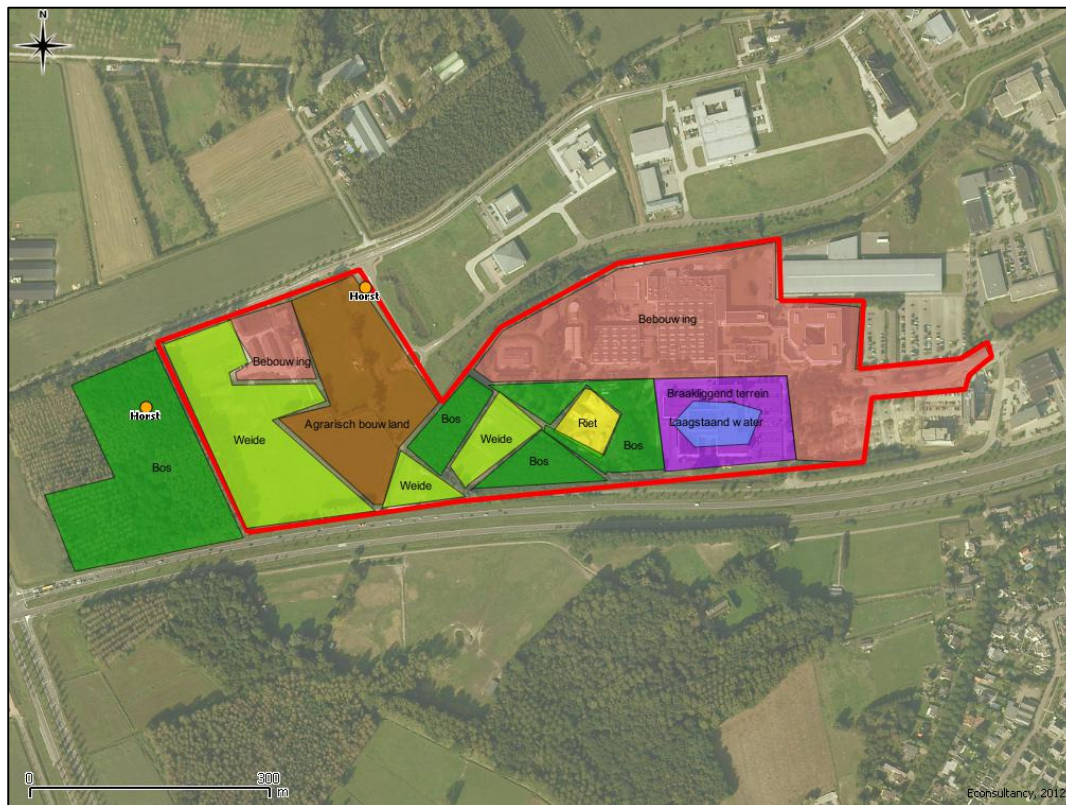
5.1.1 Vogels

Broedvogels (nest jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 1 t/m 4)

De agrarische woning in het plangebied biedt nestgelegenheid aan huismussen door de aanwezigheid van een dakpannen dak. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen op of rond de bebouwing waargenomen, het veldbezoek heeft echter plaatsgevonden buiten het broedseizoen. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat huismussen broeden binnen het plangebied.

Het plangebied en de directe omgeving zijn geschikt leefgebied voor steenuil. Binnen het plangebied is geen nestgelegenheid aanwezig voor deze soort. Er zijn geen steenuilenkasten en/of bebouwing waargenomen waar deze soort tot broeden kan komen. De begraasde weides binnen het plangebied kunnen wel deel uitmaken van het foerageergebied van een mogelijk in de omgeving verblijvende steenuil.

De aanwezige bomen zijn gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van broedvogels als sperwer, buizerd en ransuil. Op twee locaties zijn horsten aangetroffen en in de twee te kappen bospercelen nesten van kraaiachtige. Eén horst is op de grens van het plangebied aangetroffen en één in de directe nabijheid, binnen de invloedssfeer van de geplande ingreep (zie figuur 5). De horst in het Coovels Bos, ten westen van het plangebied, is hoogstwaarschijnlijk in gebruik door de buizerd. Tijdens de veldbezoeken zijn twee buizerds cirkelend boven het Coovels Bos waargenomen. De andere horst is naar verwachting dit jaar niet in gebruik door een broedvogel waarvan het nest jaarrond beschermd is. De nesten van kraaien in de twee te kappen bospercelen kunnen in gebruik zijn door sperwer, boomvalk en/of ransuil. In de directe omgeving zijn geen waarnemingen van ransuil en boomvalk beknend. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen gebruiksindicatoren als ruiveren en/of braakballen van broedvogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen.

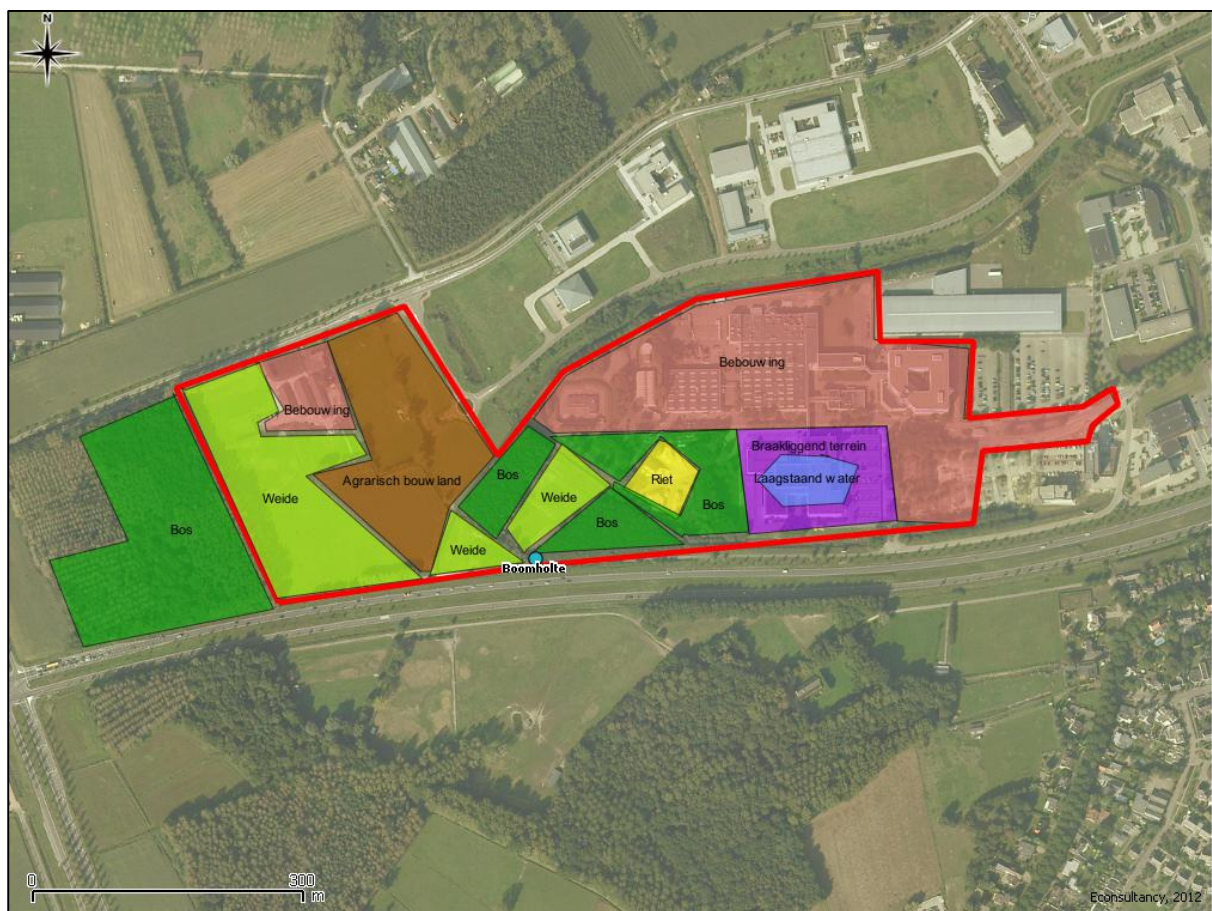

Figuur 5. Tijdens veldbezoek aangetroffen horsten.

Verder zijn er geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat het plangebied een (belangrijke) functie heeft of kan hebben voor andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, zoals gierzwaluw en kerkuil. Voor kerkuil is geen bebouwing aanwezig waar deze soort kan broeden en het plangebied zal geen essentiële foerageerfunctie hebben voor een mogelijk in de omgeving verblijvende kerkuil. In de directe omgeving is voldoende foerageermogelijkheid en kruidenrijke bossen en perceelsranden aanwezig. Gierzwaluwen komen voornamelijk voor binnen stedelijk gebied. Aangezien het slechts een enkel agrarisch bedrijf betreft in het buitengebied en het bedrijventerrein voorzien is van platte daken zonder veel geschikte ruimtes is deze soort dan ook niet te verwachten.

Broedvogels (nest in bepaalde gevallen jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 5)

Er zijn binnen het plangebied soorten uit de beschermingscategorie 5 te verwachten, namelijk koolmees, pimpelmees, boomklever, boomkruiper, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht, groene specht, ekster en zwarte kraai. Er zijn geen boerenzwaluwen waargenomen nabij de bebouwing binnen het plangebied. De te kappen bomen op de locatie zijn relatief jong, waardoor er niet veel boomholtes te verwachten zijn. Tijdens het veldbezoek is één boomholte aangetroffen, van vermoedelijk grote bonte specht, aan de zuidzijde van het plangebied. Verder zijn enkele nesten van mogelijk zwarte kraai aangetroffen in het zuidelijk gelegen bosperceel.

Figuur 6. Aangetroffen boomholte tijdens veldbezoek.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd, bescherming alleen gedurende broedseizoen)

Door de aanwezigheid van bos, riet en struweel zijn er binnen het plangebied geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene vogels als kleine karekiet, merel, heggenmus, winterkoning, roodborst en houtduif.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat binnen het plangebied een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.1.2 Vleermuizen

Uit het Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant (Twisk en Limpens, 2006) blijkt dat binnen enkele kilometers van het plangebied gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, water-vleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger zijn waargenomen. Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.*, 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar tevens de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: grijze grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bomen op de locatie zijn te jong voor het vormen van vleermuisgeschikte boomholtes die kunnen fungeren als verblijfplaats voor grote groepen vleermuizen. De bomen kunnen wel vleermuisgeschikte spleten of ondiepe holtes bevatten die aan een enkel individu een hangplaats biedt gedurende de zomer- en paarperiode. Een kraam- of winterverblijfplaats voor vleermuizen is echter niet te verwachten gezien de bomen binnen het plangebied te jong zijn om door rottingsproces voldoende volume holtes te hebben.

De aanwezige bebouwing binnen het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van ruimtes langs de dakranden die toegang geven tot ruimte onder de dakpannen. In de bebouwing zijn geen geschikte openingen aanwezig die toegang verlenen tot de eventuele spouwruimtes. De bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze soorten kunnen de bebouwing gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en winterverblijf.

Figuur 7. Potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing en vleermuisgeschikte bomen in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van het plangebied potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foeragerende vleermuizen

Het plangebied zal, gelet op het aanwezige habitat, gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en mogelijk rosse vleermuis om te foerageren.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foeragegebieden. De bosranden, de waterlopen en de bomenrijen maken deel uit van potentiële vliegroutes.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Licht beschermde soorten

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel, mol, haas en konijn.

Streng beschermde soorten

De bedrijfswoning was tijdens van het veldbezoek nog in gebruik. Het is mogelijk dat steenmarter gebruik maakt van de woning en/of de schuren van het agrarisch bedrijf binnen het plangebied.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen binnen het plangebied konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van eekhoorn kan worden uitgesloten.

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving van Helmond. Tijdens het veldbezoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van dassen aangetroffen. Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door de das. Dassens zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabij gelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.1.4 Reptielen, vissen en amfibieën

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON en de werkatlas amfibieën en reptielen Noord-Brabant (Van Delft & Schuitema, 2005) is binnen enkele kilometers van het plangebied de levendbarende hagedis waargenomen. De waarnemingen betreffen de locaties Gerwense Heide en de Molenheide. Er zijn geen waarnemingen bekend op de onderzoekslocatie en de directe omgeving. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Binnen het plangebied is het voorkomen van reptielen als de levendbarende hagedis onwaarschijnlijk door het ontbreken van optimaal habitat en daarnaast de geïsoleerde ligging ten opzichte van de bekende verspreidingsgebieden.

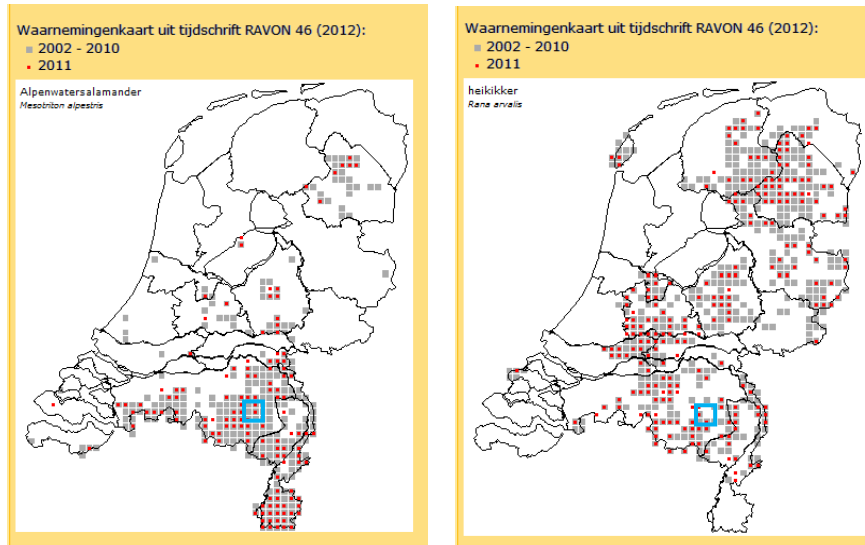
Vissen

In de waterloop aan de zuidelijke rand en de Schootenseloop is het voorkomen van vissen, zoals kleine modderkruiper, tiendoornige stekelbaars en blankvoorn aannemelijk. De waterloop zal worden verlegd en de Schootenseloop zal worden heringericht.

Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON en de werkatlas amfibieën en reptielen Noord-Brabant (Van Delft & Schuitema, 2005) zijn in de directe omgeving van het plangebied de volgende streng beschermde amfibieënsoorten waargenomen: alpenwatersalamander en heikikker; zie figuur 8. Binnen enkele kilometers zijn tevens waarnemingen bekend van de kamsalamander en de rugstreeppad.

Binnen het plangebied bevinden zich diverse oppervlaktewateren, waaronder een waterplas, een afwateringssloot en de Schootenseloop. Deze waterlopen hebben een steile oeverkant en betreffen diep water. Zie figuur 9 voor enkele impressiefoto's van de aanwezige oppervlaktewateren.

Figuur 8. Verspreidingsgegevens Alpenwatersalamander en heikikker ten opzichte van het plangebied (blauw kader) (Bron: RAVON.nl).

Foto 1 Ondiepe waterplas

Foto 2 Te verleggen afwateringssloot

Foto 3 Schootenseloop

Foto 4 Schootenseloop

Figuur 9. Oppervlaktewateren binnen het plangebied

Tijdens het eerste veldbezoek is binnen het plangebied een ondiepe waterplas aangetroffen. De waterplas is te ondiep voor het voorkomen van vissen. De waterplas biedt geschikt habitat voor de rugstreeppad. Doordat er geen waarnemingen van rugstreeppad bekend zijn binnen enkele kilometers van het plangebied, de geïsoleerde ligging en het ongeschikte habitat in de directe omgeving, is het voorkomen van deze pioniersoort op de onderzoekslocatie onwaarschijnlijk. Daarnaast stond de plas ten tijde van het veldbezoek op 7 mei 2013 droog. De plas stond ten tijde van het veldbezoek hooguit twee dagen droog. Opgemerkt dient te worden dat het erg droog was voor de tijd van het jaar. De waterplas kan wel onderkomen bieden, mits waterhoudend, aan algemeen voorkomende amfibieënsoorten als gewone pad en kleine watersalamander.

De oppervlaktewateren en de oevers hebben een voedselrijk karakter waardoor het voorkomen van de heikikker onwaarschijnlijk is. Daarnaast is de heikikker, volgens de verspreidingsgegevens, meer waargenomen in de bos- en heidegebieden, zoals de Strabrechtse Heide & Beuven en de Groote Peel. Het plangebied betreft ruderaal terrein en industrieterrein zonder aanwezigheid geschikte vennen of moerassen voor de heikikker. Door het voedselrijke karakter en op basis van de verspreidingsgegevens is het voorkomen van de heikikker binnen het plangebied onwaarschijnlijk.

In de oppervlaktewateren binnen het plangebied kan de Alpenwatersalamander zich voortplanten. De bosschages kunnen een overwinteringsgebied zijn van de mogelijk aanwezige Alpenwatersalamanders in de oppervlaktewateren. Kamsalamander is niet te verwachten gezien het aanwezige biotoop en op basis van verspreidingsgegevens.

Het plangebied vormt daarnaast geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad. Binnen het plangebied kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder de blader/takkenhopen.

5.1.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn een aantal bepalende factoren voor een libellenhabitat. De belangrijkste daarvan is de aanwezigheid van stilstaand of stromend water. Libellen zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. De larven leven onder water, de volwassen dieren leven boven water. Sommige soorten komen alleen in stilstaand water voor, andere alleen in stromend water. Daarnaast is het van belang of het water tijdelijk of permanent aanwezig is. Tot slot is de samenstelling van het water belangrijk. Voor de beschermde soorten geldt dat het habitat bestaat uit stromend water (beken of rivieren) en meren en plassen, veelal in veengebieden. Ook de aanwezigheid van vegetatie is een bepalende factor. Een typisch voorbeeld is de combinatie van de groene glazenmaker (tabel 3 Flora- en Faunawet) en de aanwezigheid van de waterplant krabbenscheer. De vegetatie boven water kan dienen als uitkijkpost en ontwikkeling van de larven en de vegetatie in de omgeving wordt gebruikt als foerageergebied voor volwassen libellen. Gelet op het aanwezige habitat van de waterlopen en ondiepe waterplas binnen het plangebied en de habitateisen van beschermde soorten, is het niet te verwachten dat er beschermde libellensoorten van het plangebied gebruik maken.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Voor de vlinders geldt dat er een geschikte temperatuur en luchtvochtigheid aanwezig moet zijn, dat wordt beïnvloed door aanwezigheid van vegetatie. Als voedsel dienen waardplanten voor de rupsen en nectarplanten voor de vlinders aanwezig te zijn. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het is uitgesloten dat er binnen het plangebied geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige ongewervelden

Overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, zijn niet binnen het plangebied te verwachten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarneming van dergelijke beschermde soorten bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.1.6 Vaatplanten

Het plangebied bestaat voornamelijk uit bebouwing, verharding, weiland, akkerland en riet. Op deze plaatsen zijn geen beschermde of zeldzame vaat- en waterplanten te verwachten, zoals drijvende waterweegbree, rapunzelklokje of tongvaren. Volgens de gegevens van het Provinciaal Georegister en de Landelijke Vegetatie Databank komen er binnen het plangebied geen beschermde vaatplanten voor. Wel zijn soorten bekend als liggend hertshooi, kale vrouwenmantel, slanke waterweegbree en echte koekoeksbloem. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is.

5.2 Toetsing ingreep aan de flora- en faunawet

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgt raject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

5.2.1 Broedvogels

Op basis van de waargenomen sporen en de aanwezigheid van geschikt habitat kan het niet op voorhand worden uitgesloten dat roofvogels als sperwer en buizerd hun nestgelegenheid hebben in of binnen de invloedssfeer van het plangebied. Daarnaast biedt de bebouwing nestgelegenheid aan huismus en kunnen de weilanden deel uitmaken van een mogelijk in de omgeving verblijvende steenuil. Om inzichtelijk te krijgen in hoeverre en op welke manier roofvogels, huismussen en steenuil van het plangebied gebruik maken, is nader onderzoek noodzakelijk. Aan de hand van de resultaten van het aanvullende onderzoek kan worden bepaald of ontheffing noodzakelijk is en welke mitigerende en compenserende maatregelen getroffen kunnen worden. Op dit moment zijn hiervoor onvoldoende gegevens aanwezig.

De bebouwing, het riet en de bomen/struweel binnen het plangebied bieden onderkomen aan algemene broedvogels zoals merel, roodborst, karekiet, winterkoning, houtduif, zanglijster, koolmees, pimpelmees, boomklever, boomkruiper, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht, groene specht, ekster, zwarte roodstaart en zwarte kraai. Ten aanzien van de soorten die vallen onder beschermingscategorie 5 gaat het hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. In de directe omgeving zijn meerdere aaneengesloten bospercelen en agrarische bouwlanden met bijbehorende bedrijfsbebouwing aanwezig. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Voor de algemene broedvogelsoorten die binnen het plangebied zijn te verwachten geldt dat, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

5.2.2 Vleermuizen

De te slopen bebouwing binnen het plangebied is geschikt als zomer-, kraam-, paar-, en winterverblijfplaats voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de bomen binnen het plangebied kunnen vleermuisgeschikte spleten of ondiepe holtes zitten die een hangplaats bieden gedurende de zomer- en paarperiode. Daarnaast zal het plangebied gebruikt worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en mogelijk rosse vleermuis om te foerageren. Verder maken de bosranden, de waterlopen en de bomenrijen deel uit van potentiële vliegroutes.

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over de aanwezigheid en het gebruik van vleermuizen in het plangebied. Gelet op de omvang van het plangebied en de verschillende functies die het gebied op basis van habitatkenmerken kan hebben, is het mogelijk dat er overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot vleermuizen. Er dient een aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2013).

5.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen speciale maatregelen nodig.

5.2.4 Amfibieën

De waterplas vormt geschikt habitat voor algemeen voorkomende amfibieënsoorten als gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Werkzaamheden ter plaatse van de waterplas dienen te worden uitgevoerd als de waterplas droog staat. Indien deze niet droog staat, dienen de aanwezige soorten vanuit de zorgplicht zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie in de directe omgeving.

De waterlopen zijn geschikt voortplantingswater voor algemene amfibieënsoorten evenals de streng beschermde Alpenwatersalamander die onder andere in de Schootenseloop is waargenomen. Voor de mogelijk te verwachten algemene soorten geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht, zie hiervoor de paragraaf *vissen*. Voor de Alpenwatersalamander geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet echter zal deze 'meeliften' in kader van de noodzakelijke zorgplicht voor algemene soorten en is er geen sprake van verstoring. Zie hiervoor eveneens de paragraaf *vissen*.

In de oppervlaktewateren kan Alpenwatersalamander zich voortplanten. De bosschages kunnen een overwinteringsgebied zijn van de mogelijk aanwezige Alpenwatersalamanders in de oppervlaktewateren. Door de herinrichting van de Schootenseloop zal het leefgebied voor deze soort ter plaatse verbeteren. Afname in overwinteringsgebied, bosschage, zal niet aan de orde zijn doordat bij de herinrichting van de Schootenseloop voldoende alternatieven overwinteringplekken gerealiseerd zullen worden.

5.2.5 Vissen

In het kader van de algemene zorgplicht zijn, voor zover momenteel is te overzien, enkele maatregelen noodzakelijk. Door het gedeeltelijk dempen en verleggen van de watergang kunnen soorten die zicht in de sliblaag ophouden worden gedood. Voorafgaand aan de demping van de watergang, wat dient plaats te vinden buiten de voor vissen gevoelige periode van half maart tot half augustus, dienen de aanwezige vissen (en amfibieën) door een ter zake kundige te worden overgezet naar de nieuwe gerealiseerde waterloop. De nieuwe waterloop dient hierdoor te worden gerealiseerd alvorens de oude waterloop wordt gedempt. De waterkwaliteit van de Schootenseloop en de verlegde waterloop zal geschikt habitat behouden voor de kleine modderkruiper en Alpenwatersalamander waardoor de functie ervan voor algemene vis- en amfibieënsoorten alsmede de te verwachten streng be-

schermde soorten behouden blijft. In dit geval zijn er dan ook geen overtredingen van de Flora- en faunawet te verwachten met betrekking tot beschermde vissen, zoals bijvoorbeeld kleine modderkruiper en amfibieën als Alpenwatersalamander.

5.2.6 Overige soort(goep)en

Het aangrenzend westelijk gelegen Coovels Bos staat bekend om zijn soortenrijkdom aan paddenstoelen en slijmzwammen. Het concept ruimtelijke ontwikkelingsplan gaat uit van ontwikkelingen nabij de rand van het noordelijk deel van het Coovels Bos. Hierdoor wordt de rand van het bos aangepast en een nieuwe overgang tussen bos en omgeving gecreëerd. Hierdoor zal de oostelijke bosrand minder zonuren krijgen dan in de huidige situatie. Het onderzoek naar de hydrologie van het Coovels Bos tezamen met de studie naar de mycoflora in het Coovels Bos verricht door werkgroep Coalescens zal meer duidelijkheid verschaffen naar het mogelijk effect. Paddenstoelen, zwammen en schimmels genieten geen wettelijke bescherming. Vrijblijvend wordt geadviseerd om het negatief effect op de mycoflora zoveel mogelijk proberen te beperken, aangezien de zorgplicht van kracht blijft.

Voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

5.2.7 Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat zich op de onderzoekslocatie een essentiële functie aanwezig is voor roofvogels, huismus, steenuil of vleermuizen, treden er door de voorgenomen plannen mogelijk overtredingen op ten aanzien van de Flora- en faunawet. Door het treffen van adequate maatregelen zal de functionaliteit van de soorten behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, kunnen vooraf bij Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag.

Voor het overzetten van de Alpenwatersalamander en kleine modderkruiper dient normaliter ontheffing te worden aangevraagd. Gezien de werkzaamheden in samenwerking met het Waterschap Aa en Maas worden uitgevoerd zal dit niet benodigd zijn. Beide soorten vallen onder Tabel 2 van de Flora- en faunawet en hiervoor geldt een vrijstelling voor bij ruimtelijke ontwikkelingen indien conform de Gedragscode van Waterschappen gewerkt wordt.

6 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR (EHS)

6.1 Ligging van de EHS

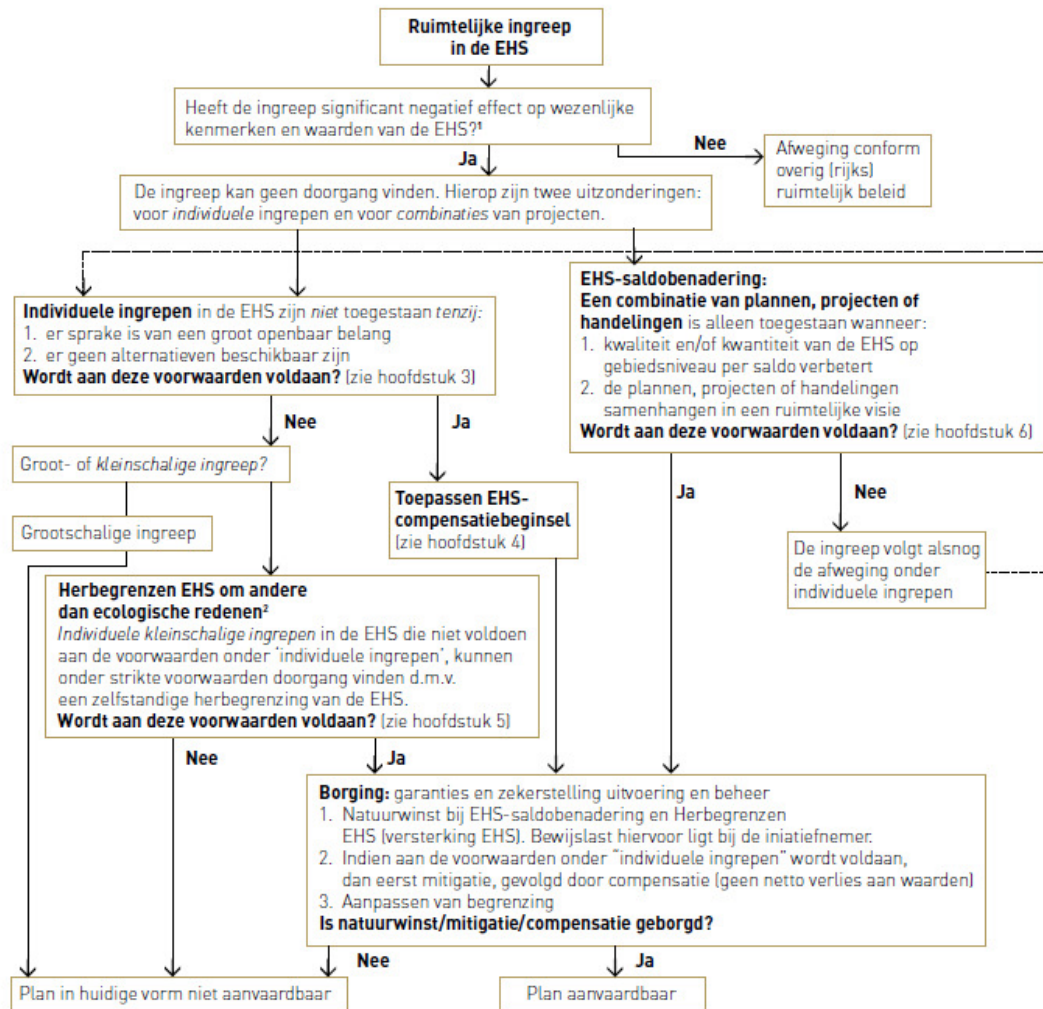
Binnen het plangebied maken twee bospercelen deel uit van de EHS. Het bosperceel grenzend aan de westzijde van het plangebied, het Coovels Bos, maakt tevens deel uit van de EHS. Daarnaast grenst de locatie aan de Groenblauwe mantel. De onderzoekslocatie zelf maakt geen deel uit van de Groenblauwe mantel; nader onderzoek naar de Groenblauwe Mantel is niet noodzakelijk aangezien er geen oppervlakteverlies optreedt door de geplande ingreep. Zie figuur 10 voor een overzicht van de ligging van de EHS en de Groenblauwe mantel.

Figuur 10. Ligging van de EHS (wittige vlakken) en de Groenblauwe mantel (transparante vlakken) ten opzichte van het plangebied (rood kader).

6.2 Beschermingsregime EHS

Initiatiefnemers van ingrepen binnen de EHS dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. Twee bospercelen binnen het plangebied behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur. De bospercelen worden bebouwd en zullen verdwijnen. Daarnaast is grenzend aan de westelijke zijde van de locatie een bosperceel gelegen dat tevens binnen de EHS valt. Mogelijk is externe werking door de ingreep op dit deel van de EHS aan de orde.

¹ Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een netto of reeds gesaldeerd effect. Indien de ingreep plaatsvindt in een Natura 2000 gebied gelden aanvullende regels (zie ook hoofdstuk 7).

² Een andere maatwerkmogelijkheid in de EHS is herbegrenzen om ecologische redenen. Deze mogelijkheid wordt beschreven in hoofdstuk 5, maar komt niet terug in dit schema, omdat er geen ruimtelijke ingreep aan ten grondslag ligt.

Figuur 11. EHS beschermingsregime (bron: spelregels EHS).

6.3 Effectenonderzoek EHS

Het effect van de ingreep op de natuurlijke kenmerken en waarden van de EHS dienen conform de Verordening Ruimte van de Provincie Noord-Brabant op een zevental aspecten getoetst te worden.

- Natuurkwaliteit en areaal
- Geomorfologische waarden en processen
- Waterhuishouding en waterkwaliteit
- Rust en stilte
- Donkerte en openheid
- Landschapsstructuur
- Belevingswaarde

In deze toetsingscriteria worden de huidige waarden en kenmerken behandeld met daarnaast verwerken de historische en toekomstige natuurwaarden en kenmerken van de EHS.

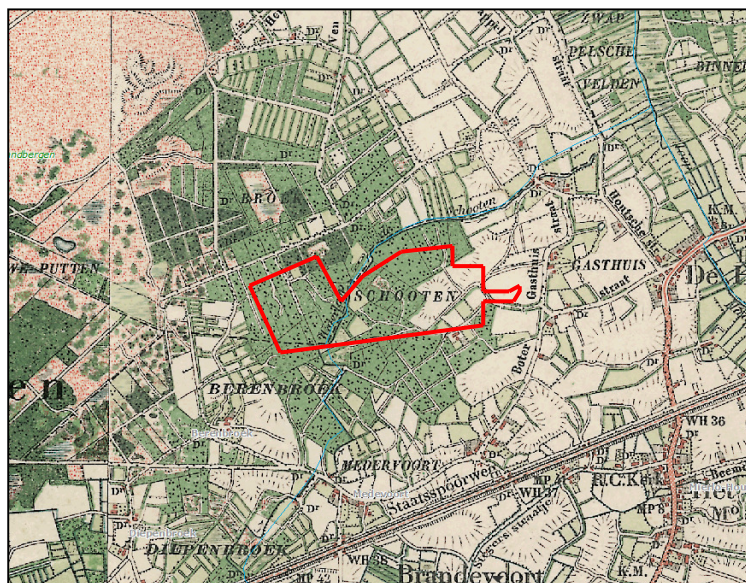
6.3.1 Natuurkwaliteit en areaal

Flora en fauna

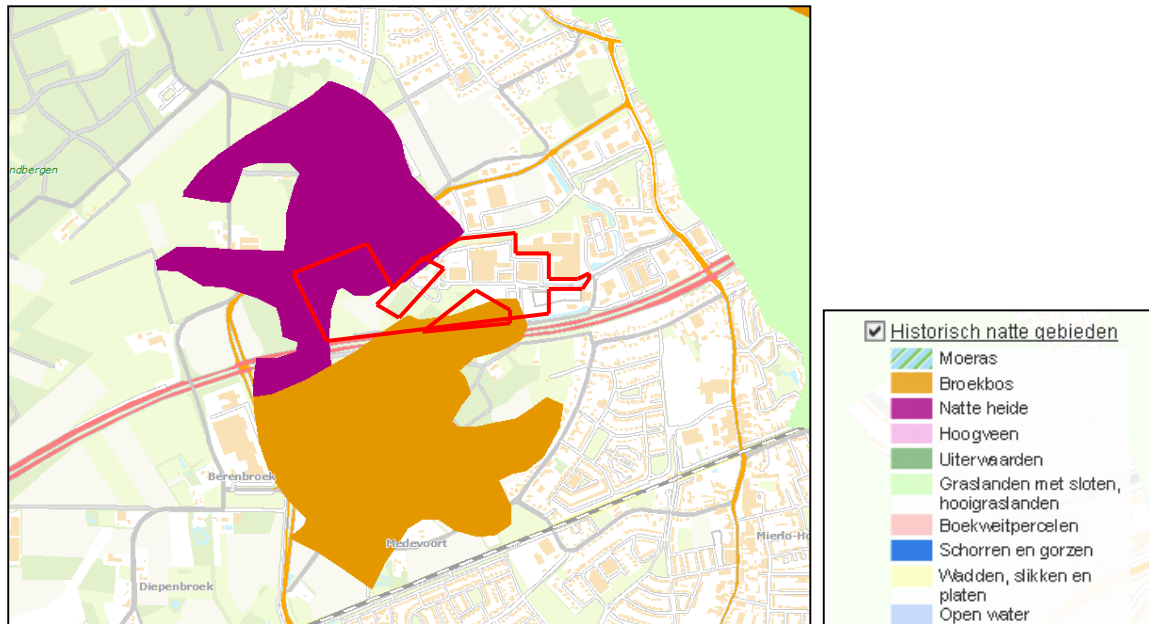
Uit de quickscan flora en fauna in onderhavige rapportage, blijkt dat er binnen de EHS onderdelen broedvogels kunnen voorkomen waarvan het nest jaarrond beschermd is. Daarnaast kunnen de bospercelen een functie hebben voor vleermuizen (verblijfsfuncties, foerageerfunctie en vliegroute). In de waterlopen kunnen de streng beschermde kleine modderkruiper en Alpenwatersalamander voorkomen. Het aangrenzend westelijk gelegen Coovels Bos staat bekend om zijn soortenrijkdom aan paddenstoelen en slijmzwammen.

Historische, huidige en toekomstige natuurwaarden

Op de historische kaart van 1901 (figuur 12) is duidelijk zichtbaar dat ter plaatse van de EHS-bospercelen binnen het plangebied broekbossen aanwezig waren. Op de plaats waar het agrarisch bedrijf zich bevindt was natte heide aanwezig. Daarnaast wordt op de historische kaarten vanaf 1919 een steenfabriek aangegeven binnen het plangebied. Hierover is historische informatie terug te vinden. De fabriek sloot in de jaren 70 van de vorige eeuw. Een groot deel van het plangebied wordt binnen de bodemkaart aangegeven als “groeve, vergraven, mijnstort of ophoging”. De leemputten van de steenfabriek en de latere opvulling is de verklaring voor deze bodemaanduiding. Op de kaart van “historische natte gebieden” (bron: Provincie Noord-Brabant) wordt de zuidelijk zijde aangeduid als broekbos en het westelijk deel als natte heide.

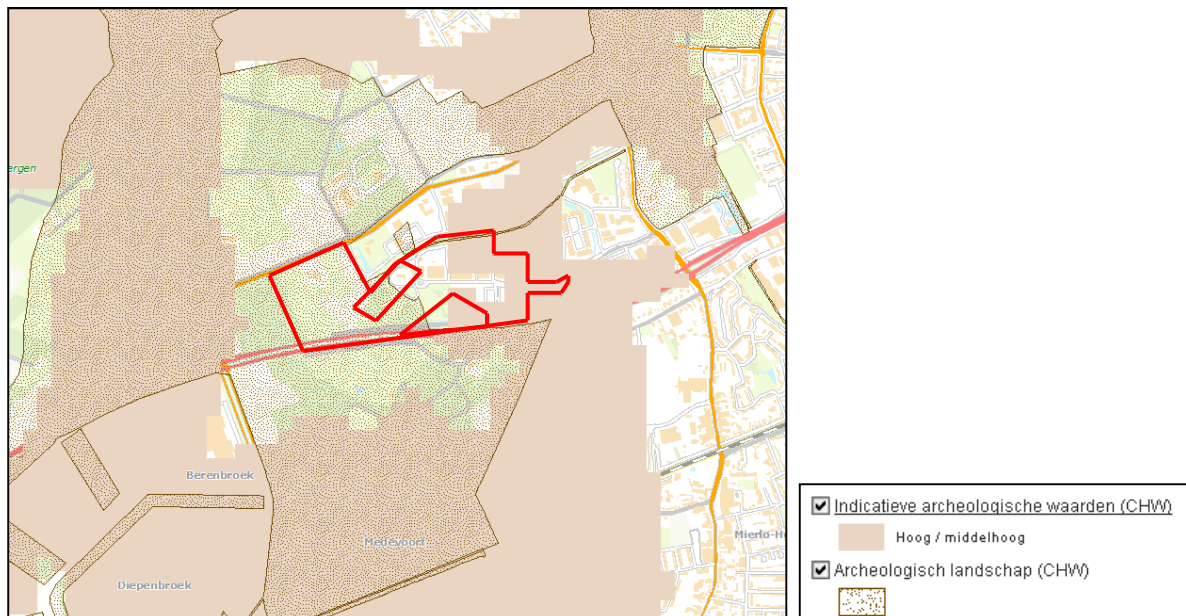

Figuur 12. Historische militaire kaart 1900 (bron: Watwaswaar.nl)

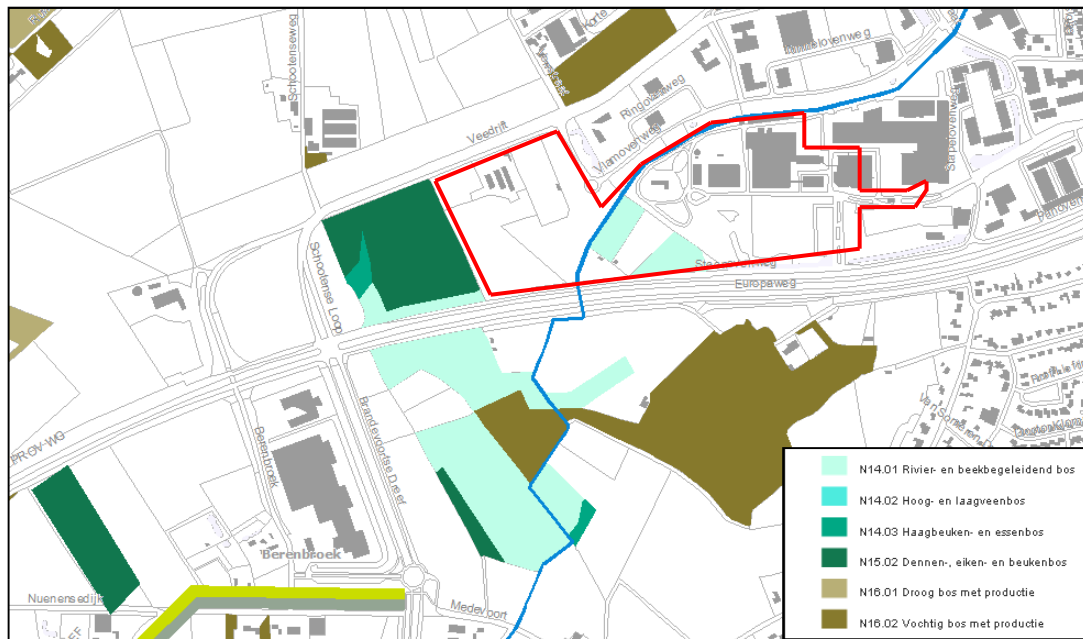
Figuur 13. Historisch natte gebieden kaart (bron: Watwaswaar.nl)

De gemeentelijke beleidsadvieskaart archeologie van Helmond geeft het plangebied een lage archeologische verwachting. Het plangebied ligt voor een groot deel op een minder aantrekkelijke locatie voor bewoning dan de hogere dekzandruggen, iets ten oosten van het plangebied en de hogere dekzandgronden ten zuiden van Helmond. Op de oostgrens van het plangebied is wel een aantal vuursteenfragmenten aangetroffen. Deze vondsten lijken zich te beperken tot hogere toppen in het landschap. Aanezien het feit dat de steenfabriek grote invloed op zijn omgeving en de bodem gehad zou kunnen hebben, is de verwachting voor de prehistorie tot de Nieuwe Tijd laag.

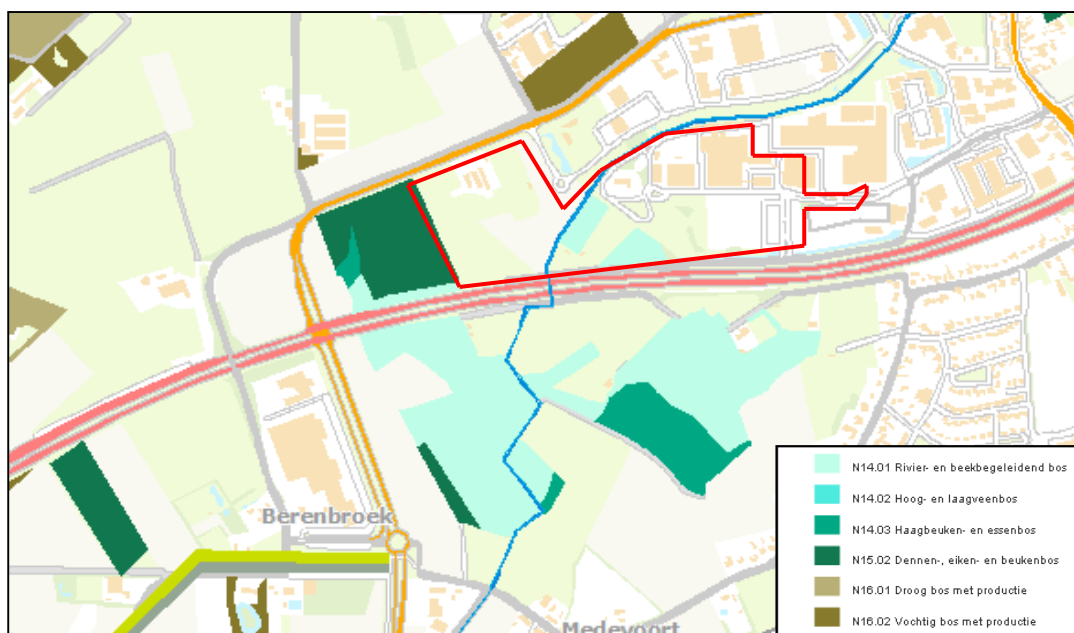

Figuur 14. Archeologische waardekaart (bron: Watwaswaar.nl)

Op de twee bospercelen geldt het beheertype N14.01 Rivier- en beekbegeleidende bos. Het Coovels Bos betreft grotendeels het natuurbeheertype dennen-, eiken- en beukenbos. De zuidelijke strook van dit bosperceel is aangemerkt als rivier- en beekbegeleidend bos, en een klein gedeelte aan de westzijde van het bosperceel is aangemerkt als haagbeuken- en essenbos. Het Coovels Bos staat bekend om de soortenrijkdom aan paddenstoelen en slijmzwammen. Zie bijlage 1 voor een overzicht van de beheertypen. De beheertypen zijn overeenkomstig met de in de huidige situatie aanwezige biotopen.

Figuur 15. Provinciaal natuurbeheerplan (bron: Provincie Noord-Brabant).

Figuur 16. Ambitiekaart (bron: Provincie Noord-Brabant).

Areaal

De twee bospercelen die deel uitmaken van de EHS verdwijnen ten behoeve van de realisatie van bedrijfsbebouwing. De percelen zijn circa 6.300 m² respectievelijk 7.300 m² groot. Een totaal areaal van circa 13.600 m². De Schootenseloop wordt heringericht en zal daarbij aan areaal toenemen binnen de begrenzing van het plangebied.

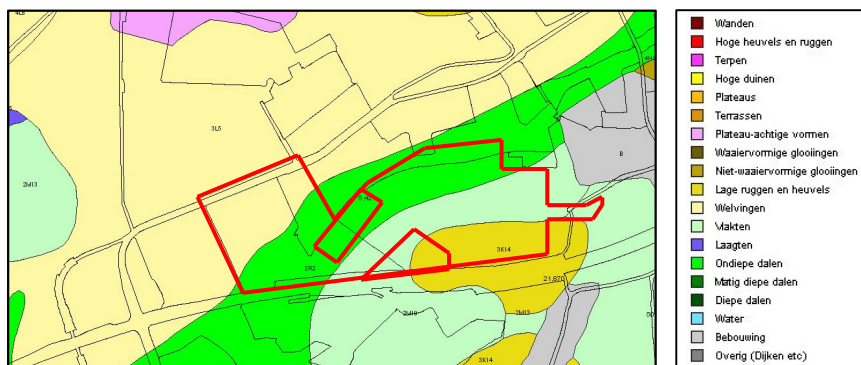
Conclusie: Ten aanzien van de natuurkwaliteit en areaal treedt door de geplande ingreep een significant negatief effect op. In het verleden was in het noordwestelijk deel van het plangebied natte heide gelegen en in het zuiden broekbos. Broekbos is in de huidige situatie nog zeer minimaal aanwezig. De natte heide is in zijn geheel verdwenen. Door het beperkte oppervlak van de EHS-bospercelen, het versnipperde en jonge karakter van de bospercelen en het aanplantkarakter tezamen met huidige aanwezige habitat en biotoop, zijn de huidige natuurwaarden de bospercelen niet erg hoog. De natuurwaarden van de EHS-bospercelen zal in de toekomst verhogen doordat de ouderdom van het bos en de daarmee samenhangende natuurwaarde toe zal nemen. Het gebied is van origine broekbos. In de huidige situatie zou door herontwikkeling een beekbegeleidend bos kunnen worden gerealiseerd. Dit zal door de plannen niet meer mogelijk zijn. Een areaal van circa 13.600 m² aan bosperceel zal verdwijnen. Hierdoor zal het geschikt biotoop voor broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is en voor vleermuizen (verblijfsfuncties, foerageerfunctie en vliegroute) verdwijnen. Daarnaast zijn de waterlopen geschikt voor de streng beschermde kleine modderkruiper en Alpenwatersalamander. Deze kunnen zich in de toekomstige situatie blijven handhaven. Voor het aangrenzende westelijk gelegen Coovels Bos kan door rekening te houden met de mycoflora een negatief effect hierop worden voorkomen. Het mogelijk aanwezig jaarrond beschermd nest van de buizerd kan een indirect negatief effect ondervinden van de voorgenomen plannen.

6.3.2 Geomorfologische en aardkundige waarden en processen

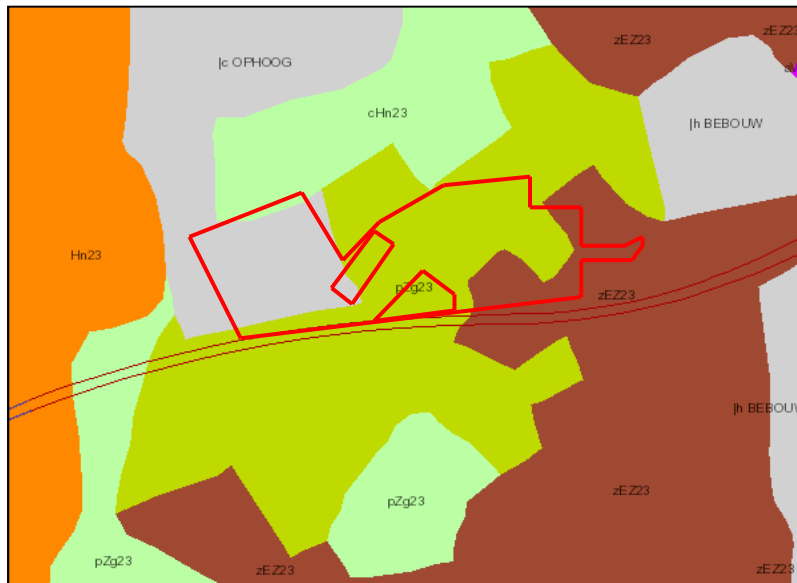
Een groot deel van het plangebied wordt aangegeven als “groeve, vergraven, mijnstort of ophoging”. De bospercelen behorende tot de EHS betreffen worden aangegeven als “beekeerdgronden” bestaande uit lemig fijn zand.

De geomorfologie betreft in het zuidoostelijk deel van het plangebied een hogere dekzandrug, zie figuur 17. Noordelijker ligt een vlaktegebied gevolgd door een ondiep dal. Het plangebied ligt geologisch gezien binnen de formatie van Bostel met een laagpakket van Wierden; fluvioperiglaciaire afzettingen (leem en zand) met een zanddek. De van oorsprong aanwezige waarden en processen zijn in de huidige situatie nog zichtbaar doordat de Schootenseloop zich bevindt in een ondiep dal. De van oorsprong fluviatiele bossen betreffen in de huidige situatie broekbossen.

Conclusie: Door de voorgenomen plannen zullen er geen veranderingen plaatsvinden ten aanzien van de geomorfologische en aardkundige waarden en processen. De huidige aanwezige waarde, dat de Schootenseloop door een dal stroomt, zal in de toekomstige situatie ongewijzigd blijven. De afwatering zal inhaken op de geomorfologische situatie binnen het plangebied.

Figuur 17. Geomorfologische kaart.

LEGENDA		
pZg23	Beekeerdgronden; lemig fijn zand	Zavel- of klei-dek, 15 a 40 cm dik
cHn23	Laarpodzolgronden; lemig fijn zand	
zEZ23	Hoge zwarte enkeerdgronden; lemig fijn zand	
lc OPHOOG	Opgehoogd of opgespoten	

Figuur 18. Bodemkaart 1:50.000 (bron: Bodemdata).

6.3.3 Waterhuishouding en waterkwaliteit

Het plangebied is in een ondiep dal gelegen. De grondwatertrap ter plaatse van de twee bospercelen is GWT III. Gronden met een grondwatertrap III zijn in de winter nat, maar in de zomer naar alle waarschijnlijkheid droog tot zeer droog. Bij de ophogingen zit het grondwater te diep, waardoor er geen grondwatertrap aanwezig is. Op de hoogtekaart, zie figuur 19, is te zien dat de afstroomrichting noordelijk is.

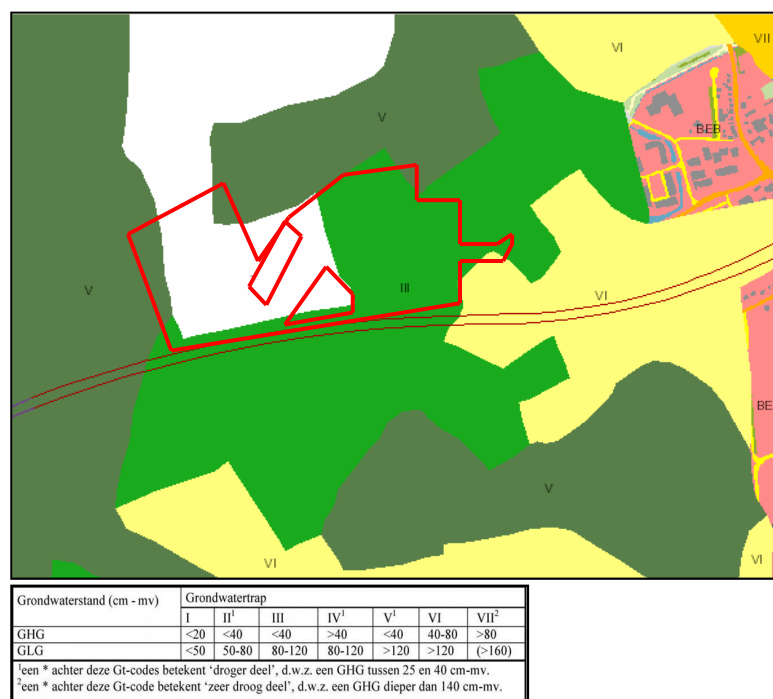
De te verleggen waterloop betreft in de huidige situatie een hemelwaterafvoer. Na de verlegging zal in de afwateringssloot tevens hemelwaterafvoer plaatsvinden. Het hemelwater dat terecht zal komen in de Schootenseloop zal echter toenemen door de uitbreiding van het bedrijventerrein. Waterschap Aa en Maas zal, volgens de initiatiefnemer, onderzoek uitvoeren naar de mogelijke effecten op verandering van de waterkwaliteit in de Schootenseloop door de toename van de hemelwaterafvoer.

Het Coovels Bos is een infiltratiegebied dat niet lager in het landschap is gelegen dan het plangebied. Het deel van het plangebied dat grenst aan het Coovels Bos loopt af in oostelijke richting; hier bevindt zich het dal. De grondwatertrap in het Coovels Bos is GWT V en is hoger gelegen dan op de delen van het plangebied waar een grondwatertrap GWT III bekend is. Dit betekent dat de grondwaterstand in het Coovels Bos lager is dan in het plangebied zelf. Dit komt overeen met de hoogtekaart.

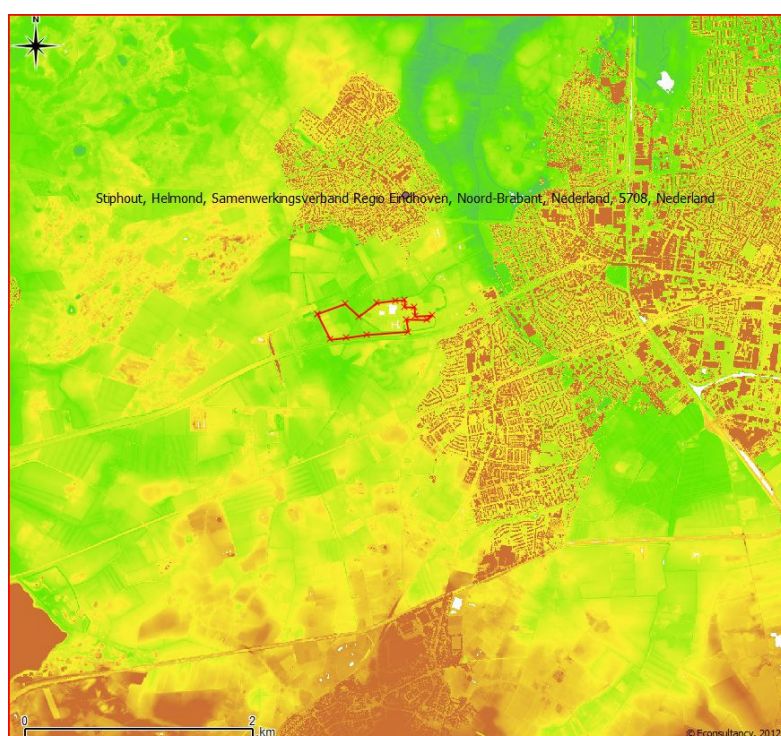
Het te ontwikkelen bedrijventerrein zal afwateren in de Schootenseloop. De wateropvangbekkens zullen in het lager gelegen deel, in het dal, worden gerealiseerd. Verder zal er geen drainage of bemaling plaatsvinden. De nieuwbouw wordt zover bekend niet voorzien worden van kelders.

Conclusie: Door de ingreep kan de waterkwaliteit in de Schootenseloop en de afwateringssloot veranderen. Waterschap Aa en Maas zal, volgens de initiatiefnemer, onderzoek uitvoeren naar de mogelijke effecten op eventuele verandering van de waterkwaliteit. Door de ingreep zullen de hydrologi-

sche omstandigheden in het Coovels Bos, zoals verandering in de waterhuishouding als verlaging in grondwaterstand en verandering in de waterkwaliteit, naar verwachting niet plaatsvinden. Het lopende hydrologische onderzoek zal omtrent de exacte relatie tussen de onderzoekslocatie en het Coovels Bos echter meer duidelijkheid verschaffen.

Figuur 19. Grondwatertrappen binnen het plangebied (bron: Bodemdata)

Figuur 20. AHN kaart

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Figuur 21. Foto's Coovels Bos

6.3.4 Rust en stilte

De huidige antropogene invloed op de EHS binnen het plangebied is laag. Rondom de bosschages zijn weides gelegen en een zandweg die enkel gebruikt wordt om bij de weides te komen. De zuidelijk gelegen N270 zal echter wel een iets hogere geluidsinvalde hebben op bosschages, doordat de wind voornamelijk uit zuidwestelijke richting komt. Ten noorden van de Schootenseloop is een ontsluitingsweg gelegen, de Vlamovenweg, gevolgd door een bedrijventerrein dat deels is bebouwd. Ten zuiden van de Schootenseloop is grotendeels al een bedrijventerrein aanwezig. Het zuidelijk deel van de Schootenseloop is een gedeelte waar de meeste rust en stilte aanwezig is.

Conclusie: De rust en stilte binnen het plangebied zullen afnemen. Door de geplande herinrichting zullen lijnvormige natuurelementen worden gerealiseerd, echter de toename van antropogeen geluid, waaronder tevens verkeersgeluid, zal toenemen door de ontwikkeling van een bedrijventerrein.

6.3.5 Donkerte en openheid

De bospercelen hebben een gesloten karakter. Het zuidelijke bosperceel betreft een jonge opstand met een dominantie van zomereik (circa 30 jaar oud). Het noordelijke bosperceel bestaat uit zomereiken en esdoorns (circa 40-50 jaar oud).

Conclusie: Door het verdwijnen van de bospercelen zal het gesloten boskarakter verdwijnen. De Schootenseloop krijgt door de herinrichting een meer gesloten en een natuurlijker karakter.

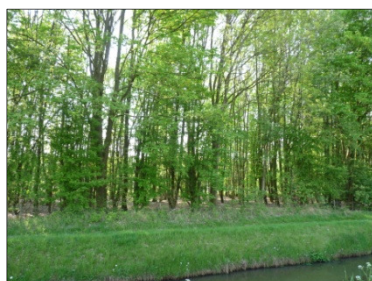

Foto 1 Noordelijk gelegen bosperceel

Foto 2 Zuidelijk gelegen bosperceel

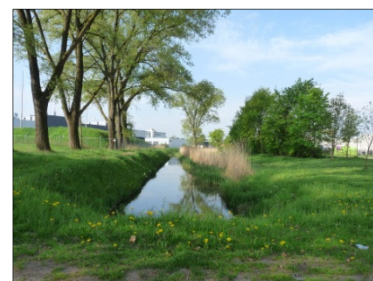

Foto 3 Schootenseloop

Figuur 22. Foto's EHS-onderdelen binnen het plangebied

6.3.6 Landschapsstructuur

De bospercelen betreffen jonge opstand, zonder een duidelijk aanwezige kruid/struiklaag. Daarnaast is er weinig tot geen reliëf aanwezig. De Schootenseloop heeft een steile oever met een oevervegetatie van voornamelijk gras en riet. Na de herinrichting zal de Schootenseloop minder steile oeverkanten krijgen en een natuurlijkere en veelzijdige vegetatie.

Conclusie: De landschapsstructuren ter plaatse van de bospercelen zullen verdwijnen. De landschapsstructuur bij de Schootenseloop zal positief veranderen.

6.3.7 Belevingswaarde

De belevingswaarde van de bospercelen wordt in de huidige situatie gevormd door een geïsoleerd gelegen klein oppervlak jonge opstand (aanplant), reliëfarm en met een gesloten karakter. De Schootenseloop heeft een recht en gegraven karakter en is veelal voorzien van kort gemaaide grasoevers. Deze kenmerken zorgen voor een esthetisch cultuurrijk karakter.

Conclusie: De belevingswaarde van de twee bospercelen zal in zijn geheel verdwijnen. De belevingswaarde van de afwateringssloot en de Schootenseloop zal worden verhoogd doordat de Schootenseloop door de herinrichting een natuurlijker en meanderend karakter zal krijgen.

6.4 Conclusie EHS

6.4.1 Effectenonderzoek

De eerste beoordeling is een toetsing aan diverse criteria om te kunnen beoordelen of er een significant negatief effect op zal treden door de voorgenomen plannen op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Ruimtelijke ingrepen, die significant negatieve effecten hebben mogen niet plaatsvinden, tenzij er geen netto verlies aan waarden (eventueel door mitigatie en compensatie) optreedt en de natuurwinst gewaarborgd zal zijn doordat de EHS wordt versterkt. Eventuele natuurwinst moet mogelijk zijn door uitvoering en beheer. Daarnaast dient de natuurwinst/mitigatie/compensatie geborgd te zijn. Mitigerende maatregelen dienen de negatieve effecten weg te nemen of te ondervangen. Volstaat dit niet, dan dienen resterende effecten gecompenseerd te worden. Het basisprincipe van een compensatieplan voor de EHS is te voorkomen dat er nettoverlies aan waarden optreedt. Dit geldt voor areaal, kwaliteit en de samenhang. De fysieke compensatie dient plaats te vinden aansluitend of nabij het aangetaste gebied.

Uit onderhavig EHS-effectenonderzoek blijkt dat er door de geplande inrichting, zoals deze in de huidige situatie voorzien is, significant negatieve effecten te verwachten zijn op wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Het significant negatief effect heeft met name betrekking op de te verdwijnen EHS-bospercelen. Hierdoor zal het 13.600 m² areaal aan EHS verdwijnen, de huidige en toekomstige natuurwaarden van een beekbegeleidend bos niet meer mogelijk zijn ter plaatse. Tevens zal de natuurwaarde ten aanzien van broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is en vleermuizen mogelijk verdwijnen. Een aanvullend veldonderzoek dient hieromtrent meer duidelijkheid te verschaffen. Mogelijk ondervindt de mycoflora in het Coovels Bos een negatief effect door de voorgenomen plannen. De zorgplicht blijft hierop van kracht. Verder zal ter plaatse van de EHS-bospercelen de landschapsstructuur, donkerte en openheid, de belevingswaarde en de rust en stilte veranderen. Het effect van de ingreep op de huidige waarde en de toekomstige ontwikkeling van het Coovels Bos, met name de waterhuishouding en waterkwaliteit, zal blijken uit het hydrologisch onderzoek. Daarnaast wordt geadviseerd om rekening te houden met de aanwezige mycoflora vanuit de zorgplicht.

De wezenlijke waarden en kenmerken van het plangebied worden aangetast door de voorgenomen plannen. Volgens de initiatiefnemers zijn alternatieve locaties niet gewenst doordat de geplande ontwikkeling aansluit op het huidig aanwezige (voormalig) bedrijventerrein. Door de toepassing van twee spelregels: de 'EHS-saldobenadering' en 'herbegrenzen EHS' kunnen zowel ontwikkelingen met en zonder groot openbaar belang binnen de EHS gerealiseerd worden. Deze twee instrumenten moeten zorgen dat de EHS niet alleen even groot en even waardevol blijft, maar er zelfs beter op wordt. Het EHS-compensatiebeginsel is van toepassing.

6.4.2 EHS-compensatiebeginsel

Het EHS-compensatiebeginsel houdt in dat de natuurwinst voor de EHS geborgd moet zijn. Ten aanzien van de compensatie dienen de regels, omschreven in de Verordening Ruimte van de Provincie Noord-Brabant te worden nageleefd. Het compensatieplan dient het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken dat optreedt in kaart te brengen en de wijze waarop het netto verlies wordt gecompenseerd te beschrijven. De kwaliteit en kwantiteit van de compensatie dient beschreven te worden in een compensatieplan. Vervolgens dient een inrichtingsplan en beheerplan (regulier en ontwikkelingsbeheer) opgesteld te worden met daarin de termijn van uitvoering, kostenberekening en een monitoringsadvies. Het compensatieplan dient duidelijkheid te verschaffen of er geen netto verlies ontstaat aan ecologische waarden en kenmerken van de desbetreffende gebieden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

De compensatiegebieden dienen gelegen te zijn in de nabijheid van de te verdwijnen EHS en gelokaliseerd te zijn grenzend aan bestaande EHS-onderdelen. De compensatiegebieden mogen in de huidige situatie geen bos/natuur betreffen. Aangezien de twee te verdwijnen bospercelen tussen 25 en 100 jaar oud zijn geldt een toeslag van 2/3 in het te compenseren oppervlakte.

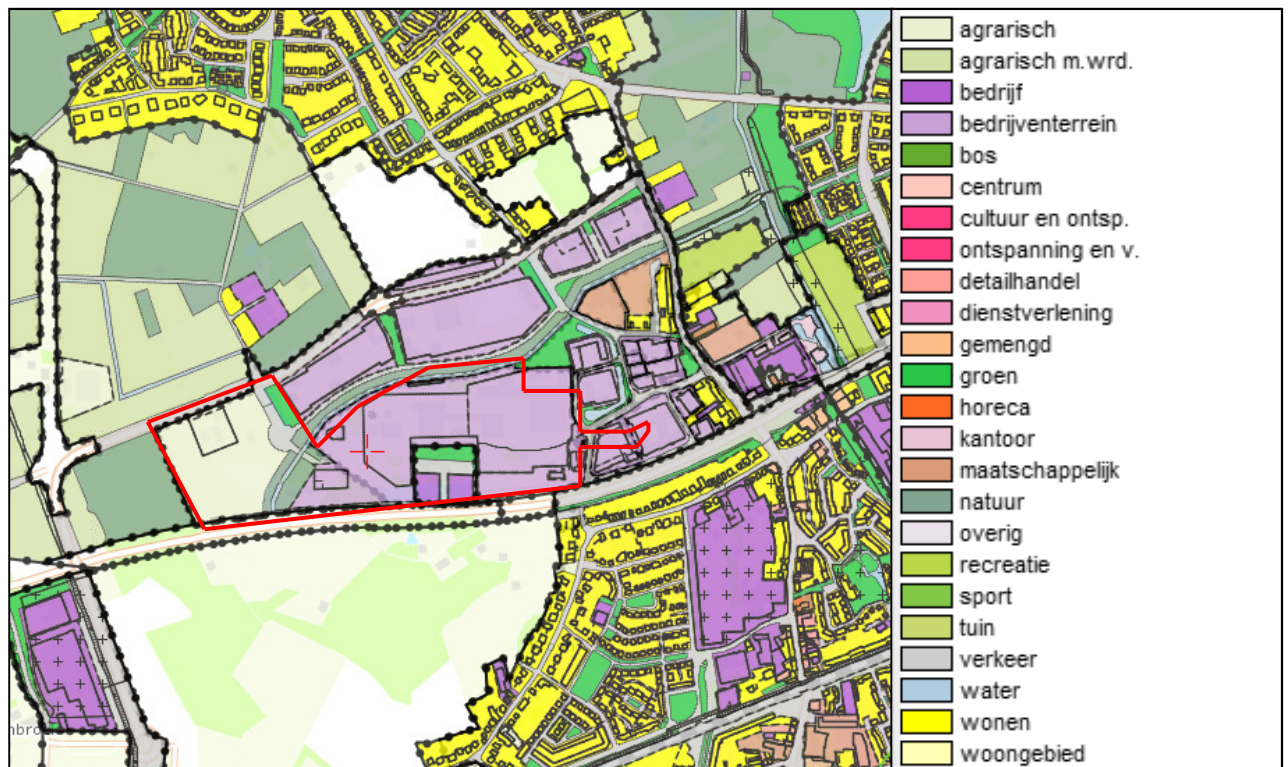
De compensatiegebieden dienen aan het volgende criteria te voldoen:

- De compensatiegebieden dienen gelegen te zijn grenzend aan bestaande EHS;
- Bij voorkeur wordt er gecompenseerd binnen de Groenblauwe Mantel;
- Bij voorkeur dient op de te ontwikkelen percelen dezelfde ambitie in ontwikkeling mogelijk te zijn als de te verdwijnen bospercelen (rivier- en beekbegeleidend bos en een broekbos);
- De compensatiegebieden dienen een totaalareaal van 28.270 m² te hebben;
- De EHS dient na de ontwikkelingen in areaal, kwaliteit en samenhang minimaal gelijk te zijn ten opzichte van de huidige situatie;
- De natuurwinst/mitigatie/compensatie dient geborgd te zijn doordat de EHS wordt versterkt;
- Eventuele natuurwinst moet mogelijk zijn door inrichting en beheer

In het compensatieplan (inrichtings- en beheerplan) dient duidelijk te worden vastgelegd dat de te nemen maatregelen het netto verlies aan wezenlijke waarden en kenmerken ruimschoots opvangen zullen worden. Het compensatieplan zal door een ter zake kundige in samenwerking met het bevoegd gezag (Provincie Noord-Brabant) en de betrokken partijen opgesteld moeten worden.

6.4.3 Beheerbestemmingsplan

Ten behoeve van de voornemens zal het bestemmingsplan gewijzigd worden. Het oostelijk deel heeft in de huidige situatie reeds de bestemming bedrijventerrein. Hieronder vallen tevens de twee EHS-bospercelen. Het westelijk deel heeft de bestemming agrarisch. Deze zullen in de toekomstige situatie tevens de bestemming bedrijventerrein krijgen. Doordat er reeds de bestemming bedrijventerrein op de EHS-bospercelen is gelegen, zal bij herinrichting, voordat de definitieve wijziging van het nieuwe bestemmingsplan is ingegaan, dit geen belemmeringen opleveren. Vooropgesteld dat de benodigde compensatiegebieden voor de EHS reeds zijn ingericht.

Figuur 23. Huidig aanwezige bestemming binnen het plangebied (bron: Ruimtelijke plannen.nl).

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Helmond een quickscan flora en fauna en effectenonderzoek EHS uitgevoerd ter plaatse van het plangebied AutomotiveCampusNL te Helmond in de gemeente Helmond.

De quickscan flora en fauna en het effectenonderzoek EHS zijn uitgevoerd in het kader van het bestemmingsplan Schooten en ten behoeve van de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied (AutomotiveCampusNL) te herontwikkelen middels nieuwbouw van bedrijven/industrie. Ten behoeve hiervan zullen in ieder geval de twee bospercelen (EHS) binnen het plangebied worden verwijderd en elders in de directe omgeving worden gecompenseerd. Daarnaast zullen de agrarische gronden verdwijnen, zal het aanwezige agrarische bedrijf worden gesloopt, wordt het stroomgebied van de Schootenseloop heringericht, wordt een waterloop verlegd en zullen er diverse groene elementen worden verwijderd. Vervolgens wordt het plangebied opnieuw ingericht waarbij er naast het bouwen van diverse bedrijfspanden ook aandacht zal zijn voor natuurlijke en groene elementen.

De aanwezigheid van geschikt habitat binnen het plangebied voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is verkort weergegeven welke maatregelen te treffen zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel V. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen noodzakelijk (*)
Broedvogels	algemeen	nee	ja, werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
	beschermingscategorie 5	nee	ja, werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
	beschermingscategorie 1 t/m 4	ja, huismus, steenuil en horsten	afhankelijk van nader onderzoek
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	afhankelijk van nader onderzoek
	foerageergebied	ja	afhankelijk van nader onderzoek
	vliegroutes	ja	afhankelijk van nader onderzoek
Grondgebonden zoogdieren	licht beschermde soorten	nee	aandacht voor zorgplicht
	streng beschermde soorten	nee	nee
Amfibieën	licht beschermde soorten	nee	- voorafgaand aan de demping van de watergang dienen de aanwezige algemene soorten amfibieën en Alpenwatersalamander door een ter zake kundige te worden overgezet naar geschikt water in de directe omgeving. - winterhabitat Alpenwatersalamander bij de herinrichting van de Schootenseloop realiseren - werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van Waterschap Aa en Maas conform de gedragscode flora en fauna voor waterschappen
	streng beschermde soorten	nee	
Reptielen		nee	nee
Vissen	algemene soorten	nee	-voorafgaand aan de demping van de watergang, buiten de periode half maart-half augustus, dienen de aanwezige vissen, waaronder mogelijk de kleine modderkruiper, door een ter zake kundige te worden overgezet naar de in de directe omgeving (nieuw) gerealiseerde afwateringssloot -werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van Water-
	streng beschermde soorten	nee	

Soortgroep		Nader onderzoek		Mitigerende maatregelen noodzakelijk (*)	
				schap Aa en Maas conform de gedragscode flora en fauna voor waterschappen -waterloop en Schootenseloop dient geschikt habitat te behouden voor kleine modderkruiper	
Ongewervelden	licht beschermde soorten		nee	nee	
	streng beschermde soorten	Libellen	nee	nee	
		Dagvlinders	nee	nee	
		Overig	nee	nee	
Vaatplanten	licht beschermde soorten		nee	nee	
	streng beschermde soorten		nee	nee	
Overige Soort(groep)en	Mycoflora		nee	aandacht voor zorgplicht	
Gebieds bescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
EHS	ja	ja	nee	nee	inrichtings- en beheerplan dienen te worden opgesteld met betrekking tot de compensatie-gebieden

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag. Deze aanvraag wordt alleen in behandeling genomen als er een volledig onderzoek is uitgevoerd.

Conclusie Flora- en faunawet

Mogelijk treden er overtredingen van de Flora- en faunawet op met betrekking tot broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is en vleermuizen (verblijfsfuncties, foerageerfunctie en vliegroute). Aanvullend ecologisch veldonderzoek dient hieromtrent meer duidelijkheid te verschaffen.

Ten aanzien van algemeen voorkomende broedvogels dienen de werkzaamheden plaats te vinden buiten het broedseizoen van vogels (circa maart- half augustus).

Het eventueel opstellen van een werkprotocol wordt geadviseerd na afronding van alle aanvullende veldonderzoeken. Dit om alle adequate maatregelen, ten behoeve van het behoud van de functie die het plangebied heeft of kan hebben voor de (te verwachten) beschermde soorten, vast te leggen.

Vanuit de zorgplicht dient rekening te worden gehouden met de mycoflora in het Coovels Bos en de algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen waarin tevens de Alpenwatersalamander en kleine modderkruiper meeliftten.

Conclusie Ecologische Hoofdstructuur

Door de ingreep treden er negatieve effecten op ten aanzien van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS-onderdelen binnen het plangebied.

Het significant negatief effect heeft met name betrekking op de te verdwijnen EHS-bospercelen. Hierdoor zal 13.600 m² areaal aan EHS verdwijnen en de huidige en toekomstige natuurwaarden van een beekbegeleidend bos niet meer mogelijk zijn ter plaatse. Tevens zal de natuurwaarde ten aanzien van broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is en vleermuizen mogelijk verdwijnen. Een aanvullend veldonderzoek dient hieromtrent meer duidelijkheid te verschaffen. Mogelijk ondervindt de mycoflora in het Coovels Bos een negatief effect door de voorgenomen plannen. De zorgplicht blijft hierop van kracht. Verder zal ter plaatse van de EHS-bospercelen de landschapsstructuur, donkerte en openheid, de beleevingswaarde en de rust en stilte veranderen. Het effect van de ingreep op de huidige waarde en de toekomstige ontwikkeling van het Coovels Bos, met name de waterhuishouding

en waterkwaliteit, zal blijken uit het hydrologisch onderzoek. Daarnaast wordt geadviseerd om rekening te houden met de aanwezige mycoflora vanuit de zorgplicht. Het EHS-compensatiebeginsel is van toepassing. Het opstellen van een compensatieplan (inrichtings- en beheerplan) dient duidelijk de te nemen maatregelen te beschrijven om het netto verlies aan wezenlijke waarden en kenmerken ruimschoots op te vangen. Het compensatieplan zal door een ter zake kundige in samenwerking met het bevoegd gezag (Provincie Noord-Brabant) en de betrokken partijen opgesteld moeten worden. Mogelijk is een compensatieovereenkomst gewenst door de Provincie Noord-Brabant om de uitvoering van de maatregelen te waarborgen. Opgemerkt dient te worden dat ter plaatse van de compensatiegebieden een quickscan flora en fauna uitgevoerd dient te worden om de ontwikkeling ter plaatse te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet.

De uitvoering van de inrichting van de compensatiegebieden dient uiterlijk te starten op het moment van voltooiing van de aantasting en wordt op zo kort mogelijke termijn daarna, doch uiterlijk binnen vijf jaar, afgerond. Afhankelijk van de zwaarte van het compensatieplan, kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken, met een uitloop van ten hoogste tien jaar. Indien sprake is van een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, dient de uitvoering van het compensatieplan afgerond te zijn op het moment dat de aantasting daadwerkelijk start.

Doordat er reeds de bestemming bedrijventerrein op de EHS-bospercelen is gelegen, zal bij herinrichting ter plaatse van de EHS-bospercelen, voordat de definitieve wijziging van het nieuwe bestemmingsplan is ingegaan, dit geen belemmeringen opleveren. Vooropgesteld dat de benodigde compensatiegebieden voor de EHS reeds zijn ingericht.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

LITERATUUR

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Delft, Van J.J.C.W. en Schuitema W. (2005) Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Stichting RAVON.
- Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers B.V., Utrecht
- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Twisk, P. en Limpens. H. (2006). Een thuis voor een vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdiervereniging VZZ.

INTERNET

- www.brabant.nl (EHS en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)
- www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
- www.vlinderstichting.nl (soortgegevens dagvlinders en libellen)
- www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Bijlage 1 Beheer- en doeltypen EHS

Beheertype	Omschrijving	Areaal	Beschrijving	Doeltype/aandachtssoort(en)
N 14.01	Rivier- en beekbegeleidend bos	op onderzoekslocatie: 6.300 m ² en 7.300 m ²	Rivier- en beekbegeleidend bos omvat bossen welke periodiek overstroomd worden onder invloed van hoge rivier- of beekwaterstanden, zoals oobossen en beekbossen of onder directe invloed staan van vrijwel permanent uitdrendend grondwater, zoals bronbos. Vegetatiekundig behoren deze bossen tot het Wilgenverbond, lepenrijke Eiken-Essenverbond en Verbond van Els en Es. Rivier- en beekbegeleidend bos is op diverse bodems te vinden, zowel op rivierklei als op de meer (lemige) zandbodems langs de beken. Rivier- en beekbegeleidend bos is te vinden in de landschapstypen.\	Vegetatiekundig behoren de bossen tot het Wilgenverbond, lepenrijke Eiken-Essenverbond en Verbond van Els en Es. Rivier- en beekbegeleidend bos is van belang voor diverse soortgroepen, zoals broedvogels, mede door het (vaak) weelderige en ontoegankelijke karakter. De bever is kenmerkend voor Rivier- en beekbegeleidend bos direct aan oevers. Door de basenrijke omstandigheden en vaak hoge luchtvochtigheid zijn deze bossen belangrijk voor veel zeldzame mossen. In het getijdebos in Nederland komen de grootste populaties van spindotterbloem en vloedshedemos in Europa voor. Bossen langs beken kennen eveneens een rijke fauna. Bronbos kent kenmerkende soorten voor beschaduwde bronmilieu's zoals goudveil en alpenheksenkruid.
N 14.03	Haagbeuken- en essenbos		Haagbeuken- en essenbos wordt gedomineerd door diverse boomsoorten zoals haagbeuk, gewone es, esdoorn en gladde iep. Het betreft rijke bossen op klei- of leemgrond en/of op bodems waar aanrijking plaatsvindt met basen door periodiek hoge grondwaterstanden buiten de invloed van beek of rivier.	Vegetatiekundig behoren de bossen tot het Haagbeukenverbond, lepenrijke Eiken-Essenverbond en Verbond van Els en Es. De bijbehorende struwelen maken ook onderdeel uit van dit type. Het bostype is vaak rijk in structuur en kent een opvallende voorjaarsflora. Haagbeuken- en essenbos komt op verschillende bodemtypen voor met een basisch en vochtig tot vrij nat karakter. Een rijke voorjaarsflora is kenmerkend in de eiken-haagbeukenbossen en hellingbossen met soorten als daslook, speenkruid en grote muur. In struwelen zijn vlier en doornstruiken aanwezig.
N 15.02	Dennen-, eiken- en beukenbos		Dennen-, eiken-, of beukenbos omvat bossen met dennen, eiken, beuken en/of berken en zijn vaak eenvoudig van structuur. Veel van deze bossen komen voor op zure, droge en zandige bodems. Wanneer de bodem meer leem bevat, kennen de bossen een grotere floristische rijkdom. Ook vochtiger typen van deze bossen met pijpenstrootje in de ondergroei behoren hiertoe. Vegetatiekundig behoren deze bossen tot het Zomereikenverbond of het verbond der naaldbossen. De culturele invloed is vaak te merken aan bijvoorbeeld ingevoerde boomsoorten en sporen van hakhoutbeheer. Hoewel Dennen-, eiken-, of beukenbos algemeen voorkomt ontbreekt vaak een hoge diversiteit aan flora en fauna. Oorzaken betreffen een geringe structuurrijkdom in voormalige productiebossen, de jonge leeftijd en gevolgen van verzuring en vermeting.	Dennen-, eiken- en beukenbos kan zowel combinaties van boomsoorten bevatten als een sterke dominantie van één soort. Door het zure en voedselarme karakter is er bij ongestoorde ontwikkeling sprake van ophoping van strooisel wat zich met name voordoet bij bossen zonder leem in de ondergrond en bij sterke dominantie van eiken en beuken die zuur strooisel produceren. Hierdoor is bodemvegetatie vaak beperkt aanwezig. Aanwezigheid van soorten met rijker en makkelijker afbreekbaar strooisel, zoals linde op leemhoudende bodems, zorgt voor een milde humus, en daardoor een beter ontwikkelde bodemvegetatie. Het kronendak is minder gesloten en er is meer variatie tussen lichte en donkere delen. Op open plekken ontwikkelen zich vaak braamstruwelen en vestigen zich struiken als lijsterbes en vuilboom. In late stadia kan hulst dominant aanwezig zijn. Bij begrazing zijn ook grazige heidevegetaties aanwezig. Begrazing heeft een sterk effect op omvang en samenstelling van de boomverjonging. De betekenis voor de biodiversiteit is met name gelegen in grote aantallen (vaak bedreigde) paddestoelen, blad- en korstmossen en enkele vaatplanten. Structuurrijke bossen met enige buffering in de bodem, bossen met een hoge luchtvochtigheid en bossen met oude bomen kennen vaak een hogere biodiversiteit.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerken onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en is verantwoordelijk voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kenmerkend voor onze werkwijze is dat we altijd in dialoog met de opdrachtgever tot concrete en direct toepasbare oplossingen komen. In onze manier van werken willen wij graag vier kernkwaliteiten centraal stellen: kennis, creativiteit, pro-actief handelen en partnerschap.

kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Kenmerkend voor Econsultancy vinden wij dat wij alle beschikbare kennis snel en effectief inzetten. Onze medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Ook persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want ons werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

creativiteit

Medewerkers van Econsultancy zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken. Dit vraagt om flexibiliteit en betrokkenheid.

kwaliteit

Continue wordt door ons gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2000. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Dat kan in bijvoorbeeld het werkveld bodem gaan van een klein (verkennend bodemonderzoek voor een woonhuis) tot groot (het in kaart brengen van de bodemvervuiling van een geheel vliegveld) project. Projecten in opdracht van de rijksoverheid tot de particulier, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend.

Steeds vaker wordt ook onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten kan, indien gewenst, een uitgebreide referentielijst worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@Econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabrieksstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@Econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@Econsultancy.nl

